

นิพนธ์ต้นฉบับ

รูปแบบกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริม สตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ริญดา ตะวันกุลกิตติ*, จำลอง วงษ์ประเสริฐ**, พจนีย์ เสงี่ยมจิตต์***,

*นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

***คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก นำรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกไปใช้กับสตรีกลุ่มทดลองและเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจโรคมะเร็งปากมดลูก การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ผลดีของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกสตรีกลุ่มเสี่ยง ก่อนและหลังการทดลองดำเนินการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในปี พ.ศ. 2558 ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านท่าซ่องเหล็กตำบลค่าน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 30 คนเป็นกลุ่มทดลองและสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในปี พ.ศ. 2558 ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่ที่ 10 บ้านค่านางรวายตำบลค่าน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1. แบบสอบถาม 2. รูปแบบการจัดกิจกรรม 3. คู่มือการปฏิบัติตนของสตรีกลุ่มเสี่ยงเพื่อต้านภัยมะเร็งปากมดลูก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t

ผลการวิจัย พบว่า

1. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
2. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีการรับรู้ด้านโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
3. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

คำสำคัญ: โรคมะเร็งปากมดลูกกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมการตรวจมะเร็งปากมดลูก

Original Article

The Activity Model of Creating Motivation and Social Support to Encourage the Risk Group of Women to Receive the Cervical Cancer Checking Service of Piapao Community Health Promotion Hospital in Ubon Ratchathani's Warinchamrap District

Rinda Tawankunkitti*, Jumlong Vongprasert**, Pochanee Sangiemchit***

*Master of Public Health in Health Promotion Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University

** Ubon Ratchathani Rajabhat University, Faculty of science

*** Ubon Ratchathani Rajabhat University, Faculty of public health

ABSTRACT

The research aimed to study general states of the risk group of women who sought the cervical cancer checking service; to create an activity model to create motivation and social support for the women in question to seek the cervical cancer service; to use the model in question to an experimental group of women and to compare knowledge of the disease, risk chance, severity of a disease, and advantages of having the cervical cancer service before and after the experiment.

Thirty women from Ban Takhonglek in Warinchamrap were the experimental group and thirty women from Ban Kumnangruay in Warinchamrap were the control group. The former participated in the activities for 12 weeks. The research instruments were the questionnaire, the activity model and the handbook. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows

1. The women in the risk group who participated in the activity showed a higher level of knowledge on the cervical cancer than before and they also had a higher level of the same than those who did not.

2. The women in the risk group who participated in the activity showed a higher level of perception of severity of a disease than before and they had a higher level of perception of the same than those who did not.

Keywords: Cervical cancer, activity to create motivation and social support, cervical cancer checking/ examination

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคมะเร็งเป็นปัญหาของทุกประเทศทั่วโลก ปัจจุบันการควบคุมโรคมะเร็งมีเป้าหมายเพื่อการลดอุบัติการณ์ของการเกิดโรคความทุกข์ทรมานและการตายจากโรคมะเร็งปัญหาของโรคมะเร็งได้เพิ่มขึ้นมากองค์การวิจัยโรคมะเร็งนานาชาติได้ทำการคาดประมาณว่าในแต่ละปีในโลกจะมีผู้ป่วยโรคมะเร็งรายใหม่ประมาณ 1 ล้านคนมีคนตายจากโรคมะเร็งปีละ 7 ล้านคนมีผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปากมดลูกประมาณ 25 ล้านคนและในปี พ.ศ. 2573 หรือประมาณ 25 ปีในประเทศไทยโรคมะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบมากเป็นอันดับหนึ่งในสตรีไทยซึ่งในแต่ละปีจะพบว่ามีสตรีไทยเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกปีละประมาณ 60,000 คนในจำนวนนี้มีสตรีที่เสียชีวิตประมาณครึ่งหนึ่งคือประมาณ 30,000 คนและคาดการณ์ว่าจะเพิ่มเป็น 80,000 คนในปี 2551 (ธีระวุฒิ คูหะเปรมะและคณะ 2548 : 32) จากผลการศึกษาขององค์การวิจัยโรคมะเร็งนานาชาติ (International Agency for Research on Cancer : IARC) พบว่าการที่จะลดอัตราการเกิดโรคมะเร็งนั้น ถ้าสามารถให้การตรวจครอบคลุมประชากรได้จำนวนมากเท่าไรยิ่งจะลดอัตราการตายได้ดีกว่าจำนวนความถี่ของการที่สตรีไปรับบริการตรวจ กล่าวคือถ้าสามารถทำการตรวจค้นหาโรคมะเร็งปากมดลูกให้ครอบคลุมจำนวนประชากรร้อยละ 80 โดยการทำให้ Pap Smear ทุกปีจะสามารถลดอัตราการตายจากโรคมะเร็งปากมดลูกได้ 61% (ธีระวุฒิ คูหะเปรมะและคณะ 2548 : 4) ดังนั้นการที่จะให้สตรีไทยได้รับการตรวจ Pap Smear ได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุดจึงเป็นการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกที่ดีที่สุด (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี 2553 : 1)

จังหวัดอุบลราชธานีได้มีการกำหนดเป้าหมายในการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของ

สตรีอายุ 30-60 ปีคือร้อยละ 80 โดยสะสมผลงานภายใน 5 ปี และให้ดำเนินการรณรงค์การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างต่อเนื่องแต่การมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า พบว่าอัตราการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีอายุ 30-60 ปีสะสมผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2553 - 2556 พบว่ามีความครอบคลุมของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอยู่ที่ร้อยละ 1.09, 1.73, 5.17, 72.62 และ 30.89

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่าและสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่มารับบริการตรวจคัดกรองในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่าในปี 2556 พบว่าสาเหตุที่ไม่มารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกคือร้อยละ 60 ปฏิเสธว่าตัวเองไม่ป่วยเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกเพราะมีสุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 30 ไม่มีอาการผิดปกติอะไรอายุเจ้าหน้าที่และบอกว่าไม่มีญาติพี่น้องป่วยเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกร้อยละ 10 ให้เหตุผลอื่นๆว่ากลัวว่าถ้าตรวจแล้วจะพบว่าเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกแล้วรักษาไม่หาย ไม่มีเวลา กลัวเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจ ไม่ทราบระยะที่เหมาะสมในการตรวจมะเร็งปากมดลูกไม่ทราบถึงอันตรายและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีกลุ่มเสี่ยง มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ซึ่งแสดงว่า สตรีกลุ่มเสี่ยงดังกล่าวยังขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของการดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด และการนำทฤษฎีแรง

สนับสนุนทางสังคมและทฤษฎีแรงจูงใจมาประยุกต์ใช้ น่าจะทำให้สตรีกลุ่มเสี่ยง ตัดสินใจมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกให้มีความตระหนักและมีการรับรู้ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นโดยเป็นการนำกิจกรรมการส่งเสริมการรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรคมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกในสตรีกลุ่มเสี่ยง สามารถเข้าใจถึงความร้ายแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกถ้าเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกในระยะแรกก็สามารถรักษาให้หายขาดได้ อัตราการอยู่รอดสูง ฉะนั้นการเข้ามารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแต่เนิ่นๆ ในกรณีที่ตรวจพบจะทำให้สามารถรักษาได้รวดเร็วและมีโอกาสหายขาดได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า ตำบลค่าน้ำแชบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
3. เพื่อนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกไปใช้กับสตรีกลุ่มทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ โรคมะเร็งปากมดลูก การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ผลดีของการตรวจคัด

กรองมะเร็งปากมดลูกสตรีกลุ่มเสี่ยงก่อนและหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร สตรีกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในปี พ.ศ. 2558 ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลค่าน้ำแชบ และอยู่ในเขตบริการสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า ตำบลค่าน้ำแชบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 408 คน

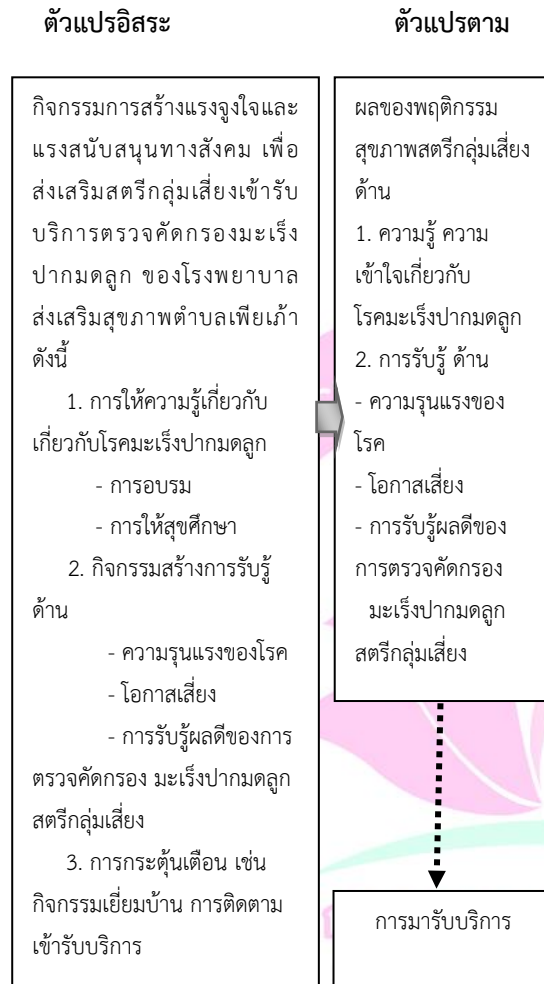
กลุ่มตัวอย่าง สตรีกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในปี พ.ศ. 2558 ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน หมู่ที่ 1 บ้านท่าซ่องเหล็ก ตำบลค่าน้ำแชบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คนเป็นกลุ่มทดลองและสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในปี พ.ศ. 2558 ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน หมู่ที่ 10 บ้านค่านางรอย ตำบลค่าน้ำแชบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือน มกราคม 2558 – มีนาคม 2558

จำนวน 12 สัปดาห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เกี่ยวกับกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
2. รูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

โดยการจัดประชุมอบรมกลุ่มสตรีกลุ่มเสี่ยง เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก

3. คู่มือการปฏิบัติตนของสตรีกลุ่มเสี่ยงเพื่อดำเนินกัมมะเร็งปากมดลูกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อดำเนินกัมมะเร็งปากมดลูก

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
 - 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลจากแบบสอบถามการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้สตรีกลุ่มเสี่ยง มารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยใช้ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)
 - 2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบ Paired t-test
 - 2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ สถิติ standard t test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

2. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีการรับรู้ด้านโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม และสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

3. สตรีกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบมีการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม และสูงกว่าสตรีกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ได้รูปแบบกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติตนโดยการนัดประชุมอบรมให้ความรู้แก่สตรีกลุ่มเสี่ยง เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูกแก่กลุ่มทดลอง ใช้รูปแบบการบรรยาย การจัดกิจกรรมเสนอตัวอย่างผู้ป่วยโรคมะเร็งปากมดลูก การออกเยี่ยมบ้าน การให้บริการตรวจคัดกรองที่เหมาะสมกับวิถีชุมชนการให้ของที่ระลึกทุกคนที่รับบริการ

2. ความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก ของสตรีกลุ่มเสี่ยงในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า ตำบลค้ำน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภายหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่ากลุ่มควบคุม ($p < 0.05$)

3. การรับรู้ด้านโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกของสตรีกลุ่มเสี่ยงในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า ตำบลค้ำน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภายหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านโอกาสเสี่ยง ความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่ากลุ่มควบคุม ($p < 0.05$)

4. การรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ของสตรีกลุ่มเสี่ยงในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า ตำบลค้ำน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีโดยภายหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก มากกว่ากลุ่มควบคุม ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกควรนำผลการวิจัยไปดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อลดปัญหาในการดำเนินงานตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่าและเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอื่น

1.2 ควรนำการศึกษาในรูปแบบเดียวกันนี้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษารูปแบบการป้องกันโรคอื่นๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก

ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูก

2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในสตรีกลุ่มเสี่ยง เพื่อจะได้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง จะได้จัดรูปแบบการให้คำแนะนำที่เหมาะสมตรงตามความต้องการและปัญหาของกลุ่มเสี่ยงโรคมะเร็งปากมดลูก

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ รองศาสตราจารย์ พจนีย์ เสี่ยมจิตต์ขอขอบพระคุณ ท่านผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ส่งเสริม และ ดร.นิพนธ์ มานะสถิตพงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และพิจารณาแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนการทดลองและหลัง การทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระดับความรู้	กลุ่มทดลอง n=30				กลุ่มควบคุม n=30			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	19	63.30	0	0	20	66.70	13	43.30
สูง	11	36.70	30	100.00	10	33.30	17	56.70
รวม	30	100.00	30	100.00	30	100.00	30	100.00

จากตารางที่ 1 กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลอง มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 63.30 รองลงมา มีระดับความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 36.70 และภายหลังการทดลอง พบว่า มีระดับความรู้เพิ่มขึ้นคือ มีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 100.00 กลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนทดลอง มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 66.70 รองลงมา มีระดับความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 33.30 และภายหลังการทดลอง พบว่า มีระดับความรู้ในระดับสูง มากที่สุด ร้อยละ 56.70 รองลงมา มีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.30 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
ก่อนการทดลอง	6.30	.70	6.20	.66	.57	.57
หลังการทดลอง	9.83	.38	6.67	.92	17.40**	.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูก ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันแสดงว่าทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันและ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ย ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
ก่อนการทดลอง	40.13	2.30	38.43	2.31	2.85*	.01
หลังการทดลอง	49.37	.56	38.43	2.31	25.16**	.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ย ด้านการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
ก่อนการทดลอง	36.90	2.79	35.67	2.81	1.71	.09
หลังการทดลอง	44.13	.82	35.67	2.81	15.85**	.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ผลดีของการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารอ้างอิง

- กฤตติยากร ปราภูกุลล่า. (2553). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้สตรีมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในเขตสถานีอนามัยบ้านนาบัวอำเภอเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จกกล ศักดิ์ตระกูล. (2543). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในการส่งเสริมพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีผู้ใหญ่ตอนต้นอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธิดารัตน์ พลแสน. (2550). แรงสนับสนุนจากสามีเพื่อส่งเสริมการมารับการตรวจมะเร็งปากมดลูกในเขตสถานีอนามัยบ้านเหล่าหลวงอำเภอนิคมน้ำอ้นจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรฤติ คูหะเปรมะและคณะ. (2548). การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี PAP SMEAR. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามออฟเซ็ท.
- เนือทิพย์ ศรีอุตร. (2550). การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้สตรีรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในเขตสถานีอนามัยสร้างติว อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- ศิริกาญจน์ ชิวเรื่องใจจน์. (2550). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมและการจัดการคุณภาพต่อการตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรีอายุ 35-60 ปี ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (2548). การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี PAP SMEAR. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.
- อริญญา สุนทรชัย. (2554). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีในเขตรับผิดชอบตำบลบุญญาชี อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bandura, A. (1977). "Self-Efficacy : Toward Unifying Theory of Behavioral Change Psychological," Psychological. 4 (25) : 191 – 215,